

Η συγγραφέας του βιβλίου μοιράζεται μαζί μας πτυχές της ζωής κάποιων ανθρώπων που ζουν στο ίδιο χωριό, κάτω από τον ίδιο ουρανό

- α) Ποια στοιχεία τους χωρίζουν και ποια τους ενώνουν;
- β) Πιστεύεις ότι οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους μπορούν να ξεπεραστούν και πώς;

α.) Με αφορμή το λογοτεχνικό ανάγνωσμα «Οι φύλακες των αστεριών», γεννιούνται στον αναγνώστη αρκετά ερωτήματα και προβληματισμοί. Ειδικότερα, η συγγραφέας του μυθιστορήματος αναφέρεται σε κάποιες πτυχές της ζωής ορισμένων παιδιών, τα οποία, παρόλο που ζουν στον ίδιο τόπο και μοιράζονται τις ίδιες εμπειρίες, κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τη φυλετική τους προέλευση.

Πρωταρχικός παράγοντας των φυλετικών διακρίσεων είναι ο συντηρητισμός των περισσότερων μελών μιας κλειστής οικογένειας, τα οποία αντιμετωπίζουν με παρωπίδες και δίχως ευρύτητα σκέψης την εξέλιξη της κοινωνίας. Κάποιοι γονείς καταπιέζουν τα παιδιά τους, δημιουργώντας τους μια αίσθηση απομόνωσης από τα κοινωνικά δρώμενα. Η καταπίεση, καθώς και ο διαρκής και επίμονος έλεγχος των γονέων, που συχνά συνοδεύεται και από αυστηρή κριτική, δεν επιτρέπει στους νέους την ελεύθερη έκφραση και την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους. Επιπλέον, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ορισμένων ανθρώπων επηρεάζει και κατευθύνει τις αντιλήψεις και επιλογές των παιδιών, με αποτέλεσμα εκείνα, έχοντας καταστεί θύματα προπαγάνδας και ετεροκαθορισμού, να ενεργούν με φυλετική προκατάληψη. Το αίσθημα της ξеноφοβίας, από την άλλη πλευρά, δηλαδή ο φόβος και η καχυποψία απέναντι στους αλλοδαπούς, καλλιεργεί σε έντονο βαθμό τις κοινωνικές διακρίσεις και διευρύνει το χάσμα που δημιουργούν μεταξύ των ομάδων διαφορετικής φυλετικής προέλευσης οι πολιτισμικές διαφορές.

Σχετικό παράδειγμα, που αντλούμε από το ανάγνωσμα, είναι αυτό μιας μαθήτριας μουσουλμανικής καταγωγής, ονόματι Ναζλί. Η Ναζλί βιώνει αρκετούς περιορισμούς, συναφείς με το οικογενειακό της περιβάλλον και τις αντιλήψεις των κηδεμόνων της. Περιορισμούς, όπως το να μην έχει τη δυνατότητα να βρεθεί στην «αγορά» του χωριού με τους συνομηλικούς της ή να είναι υποχρεωμένη να ζητά συνεχώς άδεια για κάθε της κίνηση, οι οποίοι έχουν ως αποτέλεσμα να απομονώνεται σε μεγάλο βαθμό από τον κοινωνικό της περίγυρο. Το αποτέλεσμα αυτό, με τη σειρά του, προκαλεί απορία αλλά και οργή στους αλλόθρησκους κατοίκους της επαρχίας, οι οποίοι αδυνατούν να κατανοήσουν πόσο βαθιά και ανιδιοτελή αγάπη τρέφει η οικογένεια της Ναζλί για εκείνη. Το μόνο που καθιστά διαφορετική την οικογένειά της είναι τα ήθη και τα έθιμα που αυτή υπηρετεί.

Παρά τα στοιχεία, ωστόσο, που χωρίζουν τα αλλοεθνή παιδιά, δεν παύουν να υπάρχουν και σημαντικά σημεία που τα ενώνουν και εξαλείφουν τις κύριες φυλετικές τους διαφορές. Καταρχάς, πρόκειται για παιδιά που ζουν στο ίδιο χωριό και μοιράζονται τα ίδια «αστέρια» και τον ίδιο «ουρανό». Πρόκειται, λοιπόν, για παιδιά που μεγαλώνουν έχοντας τις ίδιες βιωματικές εμπειρίες και τα ίδια ερεθίσματα. Επίσης, πρόκειται για παιδιά, τα οποία, κατά τη διάρκεια της σχολικής περιόδου,

θέτουν κατά μέρος τις οποιεσδήποτε φυλετικές τους διαφορές και ενσωματώνονται σε μία τάξη, αποτελώντας απλώς μαθητές, που έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις. Επισημαίνεται σχετικώς, στην πορεία του αναγνώσματος – όσον αφορά στα σημεία σύγκλισης – η προσπάθεια αρκετών συμμαθητών να συγκροτήσουν μία σχολική βιβλιοθήκη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε παιδί να επωφεληθεί απ' αυτήν και να καλλιεργηθεί μέσω της μελέτης εξωσχολικών βιβλίων. Επίσης, ανάγεται σε κύρια επιδίωξη της σχολικής χρονιάς το να μεταβούν οι μαθητές σε ένα τοπικό αστεροσκοπείο, όπου θα διανυκτερεύσουν αλλά και θα έχουν όλοι μαζί τη δυνατότητα να μελετήσουν τους αμέτρητους αστερισμούς. Η συγκεκριμένη αυτή εξόρμηση φέρνει σαν αποτέλεσμα την προσέγγιση των παιδιών και την καλλιέργεια ενός αισθήματος αδελφοσύνης και αγάπης μεταξύ τους. Στοιχείο προσέγγισης, επίσης, των παιδιών είναι και αυτή η ίδια η παιδική τους αθωότητα και ανεμελιά, που συντελεί στο να υπερισχύει στις μεταξύ τους σχέσεις η ανιδιοτέλεια, η οποία υπερνικά κάθε είδους διάκριση.

β). Ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του μυθιστορήματος, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι πράγματι μπορούν να ξεπεραστούν, αν όχι να εξαλειφθούν, οι διαφορές μεταξύ των ανθρώπων που έχουν άλλη φυλετική, θρησκευτική ή πολιτισμική προέλευση. Η καλλιέργεια του κάθε ατόμου, η ανάπτυξη κοινών ενδιαφερόντων, η οποία σχετίζεται με το βαθύτερο χαρακτήρα του καθενός, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα και η κατανόηση προς όσους δε φαίνονται να είναι ίδιοι με μας, είναι παράγοντες που κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Και πάνω απ' όλα, ας μην ξεχνάμε ότι όλοι μας με τον ίδιο τρόπο ερχόμαστε στη ζωή και με τον ίδιο τρόπο φεύγουμε απ' αυτήν. Ίσως αυτό να αποτελεί και το ισχυρότερο επιχείρημα, που ισοπεδώνει οποιουδήποτε είδους διαφορές ή διακρίσεις έχουμε βιώσει στη διάρκειά της.

Θεοδώρα Γυφτάκη, Γ1